

* Is daar enige skeiding tussen die funksies van die ATR en die ABR (Reglement AS8.3.1.6 tot AS8.3.1.8)?

B.3 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (GEMEENTE WONDERBOOM-SUID) BESWAARSKRIF

Die Algemene Sinode het onder andere soos volg besluit by sy pasafgelope sitting (2011):

7. Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasies en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bese en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bese en duiwels anders interpreteer.

VOORSTEL:

Dat hierdie besluit geskrap word.

MOTIVERING:

Die Algemene Sinode skep hiermee ruimte vir persone wat die bestaan van die duivel ontken en verwerp en:

1. dit bring die akkuraatheid en waarheid van die Bybel in die gedrang.
2. dit is godslasterlik en bring die persoon en goddelikheid van Jesus Christus in die gedrang.
3. dit plaas ons Belydenisskrifte in die gedrang.
4. dit laat die vraag ontstaan waarom dieselfde (nog) nie ook met die bestaan van God en die engele gedoen moet word nie.

Hiermee kan die kerkraad hom glad nie vereenselwig nie. Die gegewens hieronder toon aan dat die kerk nie bestaansruimte aan hierdie afwykende siening ivm die duivel en demone/bese geeste durf gee nie:

1. Die geloofwaardigheid van die Bybel:

Om die bestaan van die duivel te ontken, is 'n direkte aanslag op die geloofwaardigheid van die Bybel aangesien die Bybel van die boek Genesis tot Openbaring getuig dat die duivel 'n persoon is. Voorbeelde hiervan is:

1.1 **Gen. 3:** Die slang was listiger as al die wilde diere wat deur die Here God gemaak is en het vir die vrou gevra:

“Het God werklik gesê julle mag van geen boom in die tuin eet nie?”

1.2 **Joh.8:44:** Julle is kinders van die duivel; hy is julle vader, en julle wil doen wat julle vader wil hê julle moet doen. Hy was van die begin af 'n moordenaar. En hy staan nie aan die kant van die waarheid nie, omdat daar geen waarheid in hom is nie. Wanneer hy leuentaal praat, is dit volgens sy aard, want hy is 'n leuenaar en die vader van die leuen.

1.3 **Ef. 6:7:** Ons stryd is nie teen vlees en bloed nie, maar teen elke mag en gesag, teen elke gees wat heers oor hierdie sondige wêreld, teen elke bese gees in die lug.

1.4 **Op. 20:2** Hy het die draak, die slang van ouds, wat die duivel en die Satan is, gegryp en hom vir duisend jaar vasgebind

Die duivel het al die kenmerke van 'n persoon:

- * Hy het intellek (is listig, mislei en versoek).
- * Hy kan (im)morele besluite neem.
- * Hy is 'n moordenaar en lieg.
- * Hy het 'n wil.

2. Godslasterlik:

Om die bestaan van die duivel te ontken, is godslasterlik om die volgende redes:

2.1 Jesus het aan sy dissipels vertel dat die duivel in die woestyn met hom in gesprek gegaan het. Dit is opgeteken in die Woord van God in die drie sinoptiese Evangelies.

2.2 Jesus beskryf die duivel as 'n leuenaar en 'n moordenaar:

Joh.8:44: Julle is kinders van die duivel; hy is julle vader, en julle wil doen wat julle vader wil hê julle moet doen. Hy was van die begin af 'n moordenaar. En hy staan nie aan die kant van die waarheid nie, omdat daar geen waarheid in hom is nie. Wanneer hy leuentaal praat, is dit volgens sy aard, want hy is 'n leuenaar en die vader van die leuen.

2.3 Indien die duivel nie sou bestaan nie, beteken dit dat Jesus óf 'n leuenaar is óf geestelik versteurd is. Sy ontmoeting in die woestyn met die duivel was dus bloot 'n hallusinasie.

2.4 Aangesien ons bely dat Jesus God is, sal die ontkenning van die duivel as reële persoonlike wese 'n weerspreking van Christus wees – en dus godslasterlik in die ergste graad.

3. Om die bestaan van die duiwel te ontken, is 'n verwerping van die geloofsbelydenisse waarop ons kerk gebou is.

Die Heidelbergse Kategismus

1 Vraag: Wat is jou enigste troos in lewe en in sterwe?

Antwoord: Dat ek met liggaam en siel in lewe en in sterwe (a) nie aan myself (b) nie, maar aan my getroue Verlosser, Jesus Christus, behoort. Hy het met sy kosbare bloed vir al my sondes ten volle betaal en my uit alle heerskappy van die duiwel verlos(e). Hy bewaar (f) my op so 'n wyse dat sonder die wil van my hemelse Vader, geen haar van my kop kan val nie (g). Alles moet inderdaad tot my saligheid dien. Daarom verseker Hy my ook deur sy Heilige Gees van die ewige lewe (i) en maak Hy my van harte gewillig en bereid om voortaan vir Hom te lewe.

9 Vraag: Doen God die mens dan nie onreg aan as Hy in sy wet van hom eis wat hy tog nie kan doen nie?

Antwoord: Nee (a), want God het die mens so geskep dat hy dit kon doen (b). Maar die mens het homself en sy hele nageslag as gevolg van die aanhitsing van die duiwel (c) en deur moedswillige ongehoorsaamheid van hierdie gawes beroof.

32 Vraag: Waarom word jy 'n Christen genoem (a)?

Antwoord: Omdat ek deur die geloof 'n lid van Christus is (b) en daardeur deel aan sy salwing het (c) sodat ek sy Naam kan bely (d), myself as 'n lewende dankoffer aan Hom kan toewy (e) en in hierdie lewe met 'n vrye gewete teen die sonde en die duiwel kan stry (f) en hierna met Christus in ewigheid oor alle skepsels kan regeer (g).

34 Vraag: Waarom noem jy Hom ons Here?

Antwoord: Omdat Hy ons na liggaam en siel van die sondes en uit alle heerskappy van die duiwel nie met goud of silwer nie, maar met sy kosbare bloed tot sy eiendom verlos en vrygekoop het (a).

112 Vraag: Wat eis die negende gebod?

Antwoord: Ek mag teen niemand valse getuienis aflê (a), niemand se woorde verdraai (b), nie 'n kwaadsteker of lasteraar wees nie (c), niemand onverhoord en ligtelik help veroordeel nie (d). Alle vorme van lieg en bedrieg moet ek as die duiwel (e) se eie werke vermy as ek nie die sware toorn van God oor my wil bring (f) nie. In regsake en in alle ander handelinge moet ek die waarheid liefhê, en opreg wees in wat ek sê en bely (g). My naaste se eer en goeie naam moet ek na my vermoë verdedig en bevorder (h).

123 Vraag: Wat is die tweede bede?

Antwoord: Laat u koninkryk kom. Dit is: Regeer ons so deur u Woord en Gees dat ons ons hoe langer hoe meer aan U onderwerp (a). Bewaar u kerk en laat dit groei (b). Vernietig die werke van die duiwel, elke mag wat teen U opstaan, en alle kwaadwillige planne wat teen u heilige Woord bedink word (c), totdat die volkomenheid van u ryk kom (d), waarin U alles in almal sal wees (e).

127 Vraag: Wat is die sesde bede?

Antwoord: En lei ons nie in versoeking nie, maar verlos ons van die Bose. Dit is: Ons is in onself so swak dat ons nie een oomblik staande kan bly nie (a). Daarby hou ons doodsvyande, die duiwel (b), die wêreld (c) en ons eie sondige natuur (d), nie op om ons aan te val nie. Wil U ons tog deur die krag van u Heilige Gees staande hou en versterk, sodat ons teen hulle sterk teenstand kan bied en in hierdie geestelike stryd nie beswyk (e) nie, totdat ons eindelijk die oorwinning volkome behaal (f).

Die Nederlandse geloofsbelydenis

Artikel 12

Ons glo dat die Vader, toe Hy dit goedgepink het, deur sy Woord, dit wil sê deur sy Seun, die hemel en die aarde en alle skepsels uit niks geskep het. Hy het aan elke skepsel 'n eie wese, gestalte en voorkoms en onderskeie take gegee om sy Skepper te dien. Hy onderhou en regeer hulle almal nou nog deur sy ewige voorsienigheid en oneindige krag om die mens te dien, sodat die mens sy God kan dien; en Hy het ook die engele goed geskep om sy boodskappers te wees en sy uitverkorenes te dien. Sommige van die engele het uit die verheuenheid waarin God hulle geskep het, in die ewige verderf verval, maar die ander het deur die genade van God in hulle toestand volhard en staande gebly. Die duiwels en bese geeste het so ontaard dat hulle vyande van God is sowel as van alles wat goed is. Soos moordenaars loer hulle op die kerk – ook op elke lidmaat – om dit met alle mag in die verderf te stort en om alles deur hulle bedrieëry te verwoes. Daarom staan hulle deur hulle eie boosheid veroordeel tot die ewige verdoemenis en verag hulle daagliks hulle verskriklike pyniging. Daarom verfoei ons ook die dwaling van die Sadduseërs, wat ontken dat daar geeste en engele is; ook verwerp ons die dwaling van die Manigeërs, wat sê dat die duiwels hulle oorsprong uit hulleself het en reeds van nature sleg is en nie sleg geword het nie.

Die dwaalleer dat die duiwel nie bestaan nie is godslasterlik, destruktief en vernietig geloof. As Jesus 'n leuenaar of misleide was soos hierdie dwaalleraars by implikasie beweer, waarom kom ons dan nog kerk toe? Hoe kan ons dan glo dat Hy vir ons sondes gesterf het? Wat bly oor van ons geloof en verlossing as ons die Bybel na willekeur interpreteer?

4. Moet God en die engele ook tot nie-reële, onpersoonlike (non)entiteite ontmitologiseer word?

Indien die duiwel en sy demone se reële, persoonlike bestaan ontken word of ontmitologiseer moet word om slegs maar onpersoonlike en blinde metafisiese afbrekende kragte wat in die menslike wêreld invloed uitoefen, voor te stel, ontstaan die vraag dadelik: Waarom word dieselfde nie ook met God en sy engele gedoen nie? Waarom moet God en sy engele anders verstaan en eksegeties hanteer word as die Bybel se gewens oor die duiwel en sy demone? Dit is immers nie konsekwente hermeneutiek nie!

Die kerkraad vermoed dat die voorstanders van die gedagte dat die duiwel en sy engele nie regtig bestaan as persoonlike wesens in opposisie teenoor God en sy engele nie, graag net eers hierdie standpunt erken wil kry sodat daar later die volgende logiese tree gegee kan word, naamlik om dieselfde met God en sy engele te doen. Uiteindelik sal die Christelike geloof dan verander word in 'n mooi stukkie moraliteit waarin heilsame, menslike lewenswaardes en gesonde menseverhoudinge aangeleer word as deel van die sogenaamde ware lewenskuns – sonder dat die plaasvervangende versoeningswerk van Jesus Christus aan die kruis nog enigsins as relevant beleef sal word. Jesus sal ons die ware lewenskuns leer – en alles sal oor liefde, deernis, diens en medemenslikheid gaan. Die ewige lewe in die hiernamaals sal ook vergeestelik word en vervang word met die enigste werklikheid in die hiernoumaals. Hierdie moontlikheid is nie net 'n teoretiese moontlikheid nie – daar funksioneer al net in Pretoria meer as een “gemeente” onder leiding van voormalige leraars wat hierdie roete gevolg het! (Dank die Here – dis nie gemeentes van die NG Kerk nie!).

Hierdie kerkraad kan hom beslis nie versoen met die gedagte dat daar doelbewus of by wyse van onkunde ruimte geskep mag word vir sulke afwykende standpunte omtrent die duiwel en sy demone as nie-reële, onpersoonlike invloede nie aangesien dit geleentheid bied vir 'n geestelike en teologiese kanker om rustig – met die seën van die Algemene Sinode – voort te vreet aan die gesonde Bybelse geloofsoortuigings van ons lidmate. Die tolerering van hierdie onbybelse siening oor die duiwel en demone sal uiteindelik 'n domino-effek hê waardeur meer en meer lidmate in verwarring en geloofsvertwyfelings selfs oor die realiteit van God gebring sal word. Daar was destyds baie goeie redes waarom die ontmitologisering van die Bybel – soos voorgestaan deur Rudolf Bultmann en kie - baie sterk afgewys is deur ons kerk. Wat het verander dat hierdie ou dwalinge nou asiel in ons hoogste kerklike vergaderings mag kry? As die kerk sy stem nie teen hierdie dwaalrigting gaan laat hoor nie, is die dood in die pot!

VERSOEKE:

1. Hiermee versoek die Sentrale Kerkraad van die NG Gemeente Wonderboom-Suid dus dat bogenoemde sinodebesluite **geskrap** sal word omdat dit duidelik ruimte skep vir standpunte wat nie op die Skrif gefundeer is nie en die eer van God aantast.
2. Voorts versoek die Sentrale Kerkraad u ook om 'n **skriftelike antwoord** op hierdie appél te ontvang, sodat die kerkraad aan ons lidmate kan kennis gee van die Algemene Sinode se gewilligheid (al dan nie) om konsekwente Bybelse leiding te gee aan sy lidmate oor reg en verkeerd in 'n wêreld wat toenemend besig is om in relativisme weg te sink.

B.4 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (NOORD-KAAPLAND) BESKRYWINGSPUNT

Die Ned Geref Kerk in Noord-Kaapland het tydens haar sitting van 15 tot 18 Oktober 2012 besluit dat die volgende beskrywingspunt na die algemene sinode gestuur word met die versoek om die formulering van die Algemene Sinode se besluit dienooreenkomstig te wysig:

Die Sinode besluit om die laatbeskrywingspunt soos gewysig, te bespreek.

Die Sinode besluit dat die bestaande formulering (Sien Handeling Algemene Sinode, punt 18 Bediening van bevryding, A.10 Leer en Aktuele Sake, Bylaag 2, bladsy 187, punt 14) wat as volg lui:

“14.7 Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasies en toepassings van die Bybelse boodskap oor die bose en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bose en duiwels anders interpreteer.”

gewysig word om te lees:

“Die Algemene Sinode is bewus van die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasies en toepassings van die Bybelse boodskap oor die bose en demone binne die NG Kerk is. Om die werklike en wesenlik persoonlike aard van die duiwel te aanvaar, sonder om daardeur die boosheid in die mens self, in owerhede, strukture, magte ensovoorts te ontken, is die Bybelse posisie en word ook so in die belydenisskrifte voorgelê en deur die NG Kerk aanvaar.”

B.5 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (OOSTELIKE SINODE) BESKRYWINGS PUNT

VERBETERINGSVOORSTEL IN VERBAND MET DIE 2011-BESLUIT 28 OOR DIE BEDIENING VAN BEVRYDING

FORMULERING

Die Sinodale Diensraad versoek die Algemene Sinode om punt 28.7 van die besluit oor die bediening van bevryding soos volg te wysig:

Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasies en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bose en demone binne die NG Kerk is. Daar is ~~ruimte vir~~ lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ~~ruimte vir~~ lidmate wat die Bybelse spreke oor die bose en duiwels anders interpreteer.

MOTIVERING

1. Die besluit van die Algemene Sinode het die bedoeling van die verslag weerspieël, naamlik om praktiese riglyne oor die *Bediening van bevryding* te gee.
2. Saam met die praktiese riglyne oor die bediening van bevryding word bely dat Jesus Christus die oorwinnaar oor die bose in al sy vorme is, vergelyk besluit 28.1.
3. Die Algemene Sinode het dus nie 'n standpunt oor die persoon van die duivel en die bose gestel nie. Daar word praktiese riglyne gegee oor die bediening van bevryding in mense se lewens.
4. Punt 28.7 van die besluit noem slegs die wye diversiteit van interpretasies van die lidmate, sonder om elke interpretasie te ondersoek en 'n bevinding daaroor te maak. Indien *ruimte vir* bygevoeg word, word 'n uitspraak gemaak dat die siening in orde is. Dit is meer as wat die bedoeling van die verslag is en kan lei tot teenstrydige interpretasies van die besluit van die Algemene Sinode.

B.6 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (DOORKLOOF FAMILIEKERK) BESWAARSKRIF

Punt 7 van die 2011-verklaring oor bevryding en demone bevat woorde van onduidelikheid omrede dit twee gelyke posisies bevat. Ons stel voor dat daar 'n klemverandering moet kom en 'n besliste voorkeurkeuse gemaak word. Daar is ruimte vir verbetering. Die Kerkraad van Doornkloof Familiëkerk stel die volgende bewoording voor:

7. Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasies en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bose en demone binne die NG Kerk is. Daar is beslis ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is tog ook ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bose en duiwels anders interpreteer, maar eersgenoemde is die NG Kerk se standpunt gegewe die inligting in die Bybel en die belydenisskrifte.

B.7 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (SINODE HOËVELD) BESWAARSKRIF

1. AANBEVELING

Die Algemene Sinode besluit om die volgende paragraaf (punt 7) in sy besluite oor die Bediening van Bevryding te skrap:

“Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasies en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bose en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bose en duiwels anders interpreteer”.

2. GRONDE VIR DIE BESWAAR

2.1 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE IS IN STRYD MET DIE BYBEL.

Die Sinode wil ruimte maak vir mense in die kerk wat oor die werklike en persoonlike aard van die duivel ander standpunte huldig. Die woord “werklik” impliseer dat daar ruimte gemaak word vir mense wat glo dat die duivel en demone nie “werklik” bestaan nie. Uit die woorde “persoonlike aard” moet die afleiding gemaak word dat die Sinode ruimte maak vir mense wat nie glo dat die duivel en bose geeste persoonlike wesens is nie.

Die gedagte dat die duivel nie werklik bestaan nie en ook nie 'n persoonlike wese is nie, is pertinent in stryd met die duidelike en deurlopende getuïenisse in die Bybel. Die **Evangeliste** berig dat Jesus met die duivel in gesprek was in die woestyn en dat die duivel Hom daar versoek het. **Jesus** praat self verskeie kere direk met die duivel en met bese geeste. Mens wil nie eens die lasterlike gedagte te berde bring dat Jesus met sy "innerlike boosheid" in gesprek sou wees nie. **Vir die apostels** was die duivel en bese geeste sonder twyfel ook werklike persoonlike wesens wat ons grootste vyand is en met wie ons deeglik rekening moet hou. **As Paulus** in bv Rom 8:38; 1 Kor 15:24; Ef 1:21; Ef 3:10; Kol 2:10,15, herhaaldelik terme soos "mag", "krag" en "gesag" gebruik, bedoel hy sekerlik dieselfde demoniese kragte, waarmee hy te doene gehad het in Hand 16:16-18 (waarsêersgees) en Hand 19:11-16 (bese geeste). **Petrus** (2 Pet 2:4) en **Judas** (vers 6 en 9) is albei baie duidelik in hulle verstaan van die duiwels as werklike persoonlike wesens in die geesteswêreld. **Johannes** praat in Openbaring 20:2 van "die draak, die slang van ouds, wat die duivel en die Satan is". Dit is duidelik dat Johannes in die metafore wat hy vir die bese gebruik, die karakter van 'n persoon of persone aandui.

Die Bybelskrywers het die duiwels waarvan hulle geskryf het, dus onteenseglik as persoonlike wesens beskou. Die skrywers van die verslag aan die Algemene Sinode het in gebreke gebly om te wys hoe die betrokke Skrifgedeeltes hermeneuties anders verklaar kan word as die ooglopende en algemeen erkende verstaan van die Bybel.

2.2 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE IS IN STRYD MET ONS BELYDENISSKRIFTE

In Artikel 12 van die Nederlandse Geloofsbelydenis bely ons baie duidelik as volg oor die werklike bestaan en ook die persoonlike aard van die duiwels en bese geeste: "*Sommige van die engele het uit die verhevenheid waarin God hulle geskep het, in die ewige verderf geval,... Die duiwels en bese geeste het so ontaard dat hulle vyande van God is sowel as van alles wat goed is. Soos moordenaars loer hulle op die kerk—ook op elke lidmaat—om dit met alle mag in die verderf te stort en om alles deur hulle bedrieëry te verwoes. Daarom staan hulle deur hulle eie boosheid veroordeel tot die ewige verdoemenis en verwag hulle daagliks hulle verskriklike pyniging. Daarom verfoei ons ook die dwaling van die Sadduseërs, wat ontken dat daar geeste en engele is; ook verwerp ons die dwaling van die Manigeërs, wat sê dat die duiwels hulle oorsprong uit hulleself het en reeds van nature sleg is en nie sleg geword het nie*".

Sien ook: Nederlandse Geloofsbelydenis Artikels 12; 13; 14; 34; 37; Heidelbergse Kategismus Vrae 1,9,31,34,112,123,127 en Dordtse Leerreëls Hoofstukke 1.7; 3.1; 4.7; 5.3; 5.4 en 5.15.

2.3 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE IS IN STRYD MET DIE EEUE OUE GEREFORMEERDE UITLEG VAN DIE SKRIF.

In **Johannes Calvyn** se bekende "*Institusie van die Christelike Godsdiens*" vind ons 'n goeie samevatting van wat die gereformeerde kerke deur die eeue oor die Satan, duiwels en bese geeste geglo en bely het. Die paragraaf hieronder gaan spesifiek oor die verwerping van die dwalinge wat die werklike en persoonlike aard van die Satan en duiwels ontken (soortgelyke bewyse sou uit vele ander standaard gereformeerde werke aangehaal kon word):

"Die opvatting dat die duiwels bese gevoelens of emosies is, het geen skriftuurlike gronde nie.

Maar soos ons vroeër¹²⁶ die sinlose filosofie in verband met die heilige engele weerlê het omdat die leer dat die engele niks anders as ingewings of goeie vermanings is wat God in die verstand van die mens verwek nie, en so moet ons die mense nou weerlê wat die onsin kwytraak dat duiwels niks anders as bese gevoelens of emosies, wat deur ons eie vlees in ons teweeggebring word, is nie.¹²⁷ Dit kan ons egter baie bondig doen, omdat daar baie en genoegsaam duidelike getuïenisse^(OC 131) hieroor in die Skrif bestaan.

In die eerste plek, wanneer hulle onrein geeste en afvallige engele genoem word wat van hulle oorsprong af ontaard het,¹²⁸ dan druk hierdie woord al genoegsaam uit dat hulle nie gemoedsteurnisse of emosies is nie, maar dat hulle in werklikheid eerder, soos gesê word, verstande of geeste is wat met gevoel en intelligensie bedeel is.

Net so is dit wanneer die kinders van God deur Christus sowel as Johannes met die kinders van die duivel vergelyk word.¹²⁹ Sou dit dan nie 'n sinnelose vergelyking gewees het as die woord duivel niks anders as bese ingewings sou aandui nie? Johannes voeg selfs nog ietwat duideliker daaraan toe dat die duivel van die begin af sondig.¹³⁰

¹²⁶ **Inst. 1.14.9.**

¹²⁷ **Calvyn, Contre la secte phantastique et furieuse des Libertins 12, 23 (OC 7:181, 228).**

¹²⁸ **(Jud. :6). Afr. vert.: "... die engele wat hulle eie beginsels nie bewaar het nie ...".**

¹²⁹ **Marg. Iohan. 7.f.44. Iohan. 3.b.10.**

Vgl. ook 1 Joh. 8:44, 3:10

¹³⁰ **Marg. 1. Iohan. 3.b.8.**

Net so is dit wanneer Judas die aartsengel Migael in sy stryd met die duiwel voorstel.¹³¹ Hy stel 'n bese afvallige engel teenoor 'n goeie engel. Dit ^(OS 170) wat ons in die geskiedenis van Job lees, stem ook hiermee ooreen, naamlik dat die Satan saam met die heilige engele voor die aangesig van God verskyn het.¹³² Die duidelikste van al die verwysings is egter dié wat melding maak van die straf wat hulle deur die oordeel van God begin ervaar en wat hulle in besonder in die opstanding sal ervaar: "Seun van Dawid, waarom het U gekom om ons voor die tyd te pynig?"¹³³ En net so: "Gaan weg van my, julle vervloektes, in die ewige vuur wat vir die duiwel en sy engele berei is."¹³⁴ Verder: "As Hy sy eie engele nie gespaar het nie, maar hulle in kettings geboei en in die duisternis gewerp het om hulle vir die ewige verdoemenis te bewaar", ensovoorts.¹³⁵

Hoe dwaas sou die uitsprake dan nie wees dat die duiwels vir die ewige oordeel bestem is, dat 'n vuur vir hulle berei is en dat hulle nou alreeds deur die heerlikheid van Christus gefolter en gepynig word, as daar dan glad geen duiwels was nie? Maar omdat die onderwerp geen bespreking nodig het onder die mense wat in die Woord van die Here glo nie, en omdat die getuienis van die Skrif weinig voordeel inhou onder mense wat ydel daarvoor spekuleer omdat niks anders as nuwighede hulle vermaak nie, lyk dit tog vir my asof ek gedoen het wat ek wou, naamlik om godvrugtige verstande teen sulke waansinnighede waarmee onrustige mense hulleself en ook sommige eenvoudiges versteur, toe te rus. Dit was ook die moeite werd om hierdie onderwerp aan te roer om te verhoed dat mense wat in hierdie dwaling verstriks is, traer en onverskilliger word om teen hom weerstand te bied wanneer hulle dink dat hulle geen vyande in hom het nie".

2.4 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE IS IN STRYD MET DIE SINODE SE EIE BESLUIE

Sien bv Besluit 1 in dieselfde verslag: "Die Algemene Sinode bely met blydschap die oorwinning van Jesus Christus oor al die manifestasies van die duiwel, bese magte, boosheid en kwaad in hierdie wêreld. En ook Besluit 4 waar daar staan dat: die Bese gelowiges steeds bedreig soos 'n brullende leeu en versoek soos 'n engel van die lig". Kan hierdie woorde hoegenaamd ernstig opgeneem word as die Sinode net daarna ruimte maak vir mense wat die saak anders sien?

2.5 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE MINAG ONS LIDMAATBELOFTE EN ANDER FORMULIERE

Die Sinode minag met hierdie besluit die belydenis wat ons herhaaldelik van lidmate verwag om af te lê: "Glo jy dat die leer, soos in die Ou en Nuwe Testament en in die belydenisskrifte van ons kerk vervat is, en in die gemeente hier geleer word, die ware en volkome leer van die verlossing is?" Dit gebeur by belydenis van geloof en die doop. By bevestiging van leraars, proponente, kerkraadslede en gemeentelidmate kom ook nog die woorde voor: Verwerp jy alle leringe wat daarmee in stryd is? Die besluit druis ook in teen die plegtige legitimasieverklaring van leraars waar van leraars verwag word om te onderneem: "dat ek alle dwalings wat met hierdie leer in stryd is, sal weerlê en alles in my vermoë sal doen om dit uit die kerk te weer".

2.6 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE SKEP RUIMTE VIR ERNSTIGE DWAALLEER

Die Sinode het met sy besluit om ruimte te maak vir 'n siening dat die duiwel nie werklik en persoonlik is nie, die deur oopgemaak vir 'n dwaalleer in die kerk. Dit is nie 'n ligtelike saak nie. Leraars wat die Bybel op eiesinnige wyse interpreteer, kry met hierdie besluit kerklike sanksie om verkeerde leringe in die prediking te verkondig. Die bestaan van die duiwel as die teenstander van God en mens het groot implikasies vir die Christen se uitkyk op die lewe. Dit raak ons persoonlike geloofslêwe. Dit raak ons verstaan van die kerk se stryd in die wêreld (Ons stryd is nie teen vlees en bloed nie - Ef. 6:12).

Moet ons aflei dat die Sinode hiermee ook ruimte maak vir mense met 'n Oosterse Yin-Yang beskouing? Volgens hierdie beskouing is donker en lig twee onpersoonlike kragte wat altyd teenoor en naas mekaar bestaan. As die duiwel nie 'n "persoonlike aard" het nie, is hy nie meer "iemand" nie, maar "iets". Ons vra nie meer na "wie" nie, maar na "wat". As die kerk sy vyand nie meer ken nie het ons die stryd van die begin af verloor.

2.7 HIERDIE BESLUIT VAN DIE ALGEMENE SINODE IS KERKREGTELIK EN JURIDIES ONGELDIG

Die Sinode het juridies en kerkregtelik nie die bevoegdheid om sonder 'n tweederdemeerderheid plus tweederde instemming van alle kerkrade en streeksinodes besluite te neem wat in stryd is met sy eie belydenis nie (KO art 44.1). Hierdie besluit is dus **ultra vires** en daarom kerkregtelik en juridies ongeldig.

131 Vgl. ook 1 Joh. 3:9–10.

132 Marg. Iudae. b.9.

133 Marg. Iob. 1.b.6, & 2.a.1.

134 Marg. Matt. 8.d.29.

135 Marg. Ibidem. 25.d.41. Matt. 25:41.

Marg. 2. Pet. 2.a.4.

B.8 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (OOS-LONDEN-WESHEUWELS) BESWAARSKRIF

BESWAAR teen PUNT 7 van die BESLUIE RONDOM DIE BEDIENING VAN BEVRYDING: ALGEMENE SINODE 2011

Die NG Gemeente Oos-Londen-Wesheuwels is oortuig dat die besluit eerstens teenstrydig is met die Bybel, die Woord van God, en tweedens met Artikel 12 van die Nederlandse Geloofsbelydenis.

1. DIE BYBEL

Die Bybel leer ons van die bestaan van die Duiwel en van bose geeste net soos van die bestaan van die engel Gabriël en engele. Die Bybel is die Woord van God en ons, as belydende lidmate van die NG Kerk, het nie ruimte om te kies of ons in een of die ander kan glo nie.

(*Matt 4; Matt 25:41; Joh 8:44; Op 4:11; Kol 1:16; Hand 5:3; Jes 40:26; Luk 1:19; Luk 1:26; Matt 12:24; Luk 11:18; Matt 25.31.*)

2: NEDERLANDSE GELOOFSBELYDENIS

2.1 Volgens Artikel 12 van die Nederlandse Geloofsbelydenis glo en bely die NG Kerk en al sy lidmate dat God in die Skepping elke skepsel 'n eie wese, gestalte en voorkoms gegee het.

2.2 In punt 7 van besluite rondom die bediening van bevryding verklaar die Algemene Sinode 2011 dat "*Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone glo, (soos ons glo en bely volgens die Nederlandse Geloofsbelydenis) en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bose en duiwels anders interpreteer.*

2.3 Die Algemene Sinode 2011 verklaar dus dat die lidmate (ongespesifiseerd) wat nie glo in "die duiwel en demone" nie, maar in "die bose en duiwels" wat by interpretasie dus sonder wese, gestalte of voorkoms is, ruimte het om 'n voorwaarde aan hul belydenis in die Nederlandse Geloofsbelydenis te stel.

2.4 Die Aktuaris van die Wes-Kaapse Sinode, dr Quintus Heine, skryf die volgende soos aangehaal deur ds Danie Mouton in 'n epos op 30 Oktober 2011:

"1. Die NG Kerk het nooit gesê daar is nie 'n duiwel nie.

Inteendeel, die kerk het die bestaan van die duiwel en bose magte duidelik erken. In die eerste sin van die besluit bely die kerk duidelik "met blydschap, die oorwinning van Jesus Christus oor al die manifestasies van die duiwel, bose magte, boosheid en kwaad in hierdie wêreld." Die kerk maak juis ruimte vir die bediening van bevryding (onder toesig van die ring) wat hy nie voorheen so duidelik gestel het nie. Wat die NG Kerk betref, is daar 'n duiwel en 'n bose mag – en Jesus het ons daarvan verlos!

2. Die kerk het met een sin melding gemaak dat ons nie mense se gewetens wil bind nie. Daar is ruimte vir mense wat wil kies of hulle die duiwel as 'n persoon sien en of hulle dit as 'n bose mag beskou. Daar was mense wat verkies om te praat van die bose en daar is mense wat verkies om te praat van die duiwel."

2.5 Dit blyk dus dat die Algemene Sinode 2011 standpunt hou by die Nederlandse Geloofsbelydenis, maar dat hulle namens die NG Kerk nie mense se gewetens wil bind nie en daar dus ruimte gegee word dat lidmate binne die NG Kerk hul eie voorwaardes kan stel vir dit wat hul wil glo.

3. In die skrywe van dr Heine, soos hierbo aangehaal, sê hy baie duidelik dat die NG Kerk nooit die bestaan van die duiwel ontken het nie en dan gaan hy voort om die NG Kerk se erkenning van die duiwel en bose magte se bestaan te bevestig.

4. Verder, op die amptelike webwerf van die Algemene Sinode is die Belydenisgrondslag van die NG Kerk daar vir almal om te sien. Onder andere bely die Kerk sy verbintenis tot die Drie Formuliere van Enigheid (wat die Nederlandse Geloofsbelydenis insluit) en verklaar "*Dit vorm ook die belydenisgrondslag van die NG Kerk, omdat dit in ooreenstemming met die Bybel is. Daarin word ons gereformeerde verstaan van die Christelike geloof geformuleer. En: "Die Kerk verklaar dus sy onvoorwaardelike gehoorsaamheid aan die wil van God soos dit in sy Woord geopenbaar is."*

5. In Artikel 1 van die Kerkorde van die NG Kerk word verklaar "*Die Nederduitse Gereformeerde Kerk staan gegrond op die Bybel as die heilige en onfeilbare Woord van God. Die leer wat die Kerk in ooreenstemming met die Woord van God bely, staan uitgedruk in die Formuliere van Eenheid soos vasgestel op die Sinode van Dordrecht in 1618-1619, naamlik die sewe en dertig artikels van die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die vyf Dordtse Leerreels. "*

6. In Reglement AS 10 (5.3) van die Kerkorde moet teologiese studente die volgende onderneming onderteken voordat hulle praktiese werk in gemeentes mag doen: "*Ek, die ondergetekende, onderskryf hiermee opreg en as voor die Here die leer soos vervat in die Formuliere van Eenheid van die gereformeerde kerke, naamlik die sewe en dertig artikels van die Nederlandse Geloofsbelydenis "* en wat daarop volg.

7. In Reglement AS 10 (8.4) van die Kerkorde is daar die voorbeeld van die Legitimasieverklaring wat onderteken moet word en waarvan paragraaf 1 soortgelyk is aan die van die onderneming hierbo genoem.

Dit is dus vir die NG Gemeente Oos-Londen-Wesheuwels onverstaanbaar hoe in die BESLUITE RONDOM DIE BEDIENING VAN BEVRYDING, punt 7, ruimte (volgens gewete - dr Heine) aan lidmate van die NG Kerk gegee kan word in direkte teenstryd met die NG Kerk en Algemene Sinode 2011 se amptelike en onvoorwaardelike belydenis.

Die NG Gemeente Oos-Londen-Wesheuwels se oortuiging is dat lidmate van die NG Kerk nie voorwaardes kan stel of hê aan die drie Ekumeniese Geloofsbelydenisse en/of drie Formuliere van Enigheid nie.

Die NG Gemeente Oos-Londen-Wesheuwels versoek dat punt 7 van die BESLUITE RONDOM DIE BEDIENING VAN BEVRYDING in revisie geneem word aangesien dit nie in ooreenstemming is met die amptelike belydenis van die NG Kerk nie.

B.9 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (RING VAN GEORGE) BESWAARSKRIF

Prof D Thom het 'n beswaarskrif by die kerkraad van George Moedergemeente ingedien teen pt 7 van die besluit van die Algemene Sinode 2011 oor die Bediening van Bevryding. Die kerkraad het dit na die Sinode van Wes- en Suid-Kaapland verwys wat prof Thom geantwoord het. Hy was nie tevrede met die antwoord nie. Die kerkraad het die saak weer ter tafel geneem en besluit om dit na die Ring van George te verwys. Die Ring het geoordeel dat hulle nie oor dioe bevoegdheid beskik om prof Thom te antwoord nie en het die beswaarskrif na die Algemene Sinode verwys.

INHOUD VAN PROF THOM SE BESWAAR

Prof Thom se oorspronlike beswaar

Terwyl daar sekere (besluite van die Algemene Sinode JJG) is waarmee ek my geheel kan vereenselwig, is daar veral een besluit waarmee ek geen vrede kan maak nie. Ek verwys na punt 7 van die besluite rakende die "Bediening van Bevryding" wat so lui:

*"Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasie en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bese en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke **oor die bese en duiwels anders interpreteer.**"*

Twee aspekte van hierdie besluit is uiters verontrustend:

- (a) Die "ruimte" wat aan lidmate gegee word om die "Bybelse spreke oor die bese anders te interpreteer", word glad nie omskryf, beperk of gedefinieer nie. Teoreties kan lidmate en leraars dus enigiets, hoe vreemd en on-Bybels ookal, oor die duivel glo en van die kansels verkondig.
- (b) Daar is geen daadwerklike poging aangewend om hierdie revolusionêre besluit op die Bybel te baseer nie.

Toe ek die oorspronklike verslag wat voor die Sinode gedien het, nagegaan het, het die onrus in my hart nog groter geword. Ek noem net enkele vreemde aspekte van die verslag in die lig van die uiteindelijke omstrede besluit (punt 7):

1. Afdeling 5 van die verslag behandel die Nuwe Testamentiese leer oor die duivel en demone. In hierdie goeie gedeelte word geen rede gegee om "die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone" te betwyfel of "anders te interpreteer" nie. Paragraaf 5.3 is 'n uitsondering. Dit sê kortliks dat die briewe van Paulus soms verwys na "bonatuurlike, onpersoonlike magte", maar dit word hoegenaarnd nie in diepte bespreek nie. In elk geval is dit nie 'n uitgemaakte saak dat Paulus na "onpersoonlike" magte verwys het nie.
2. In afdelings 7 en 8 verwys die verslag na 'n verskeidenheid sienings van verskillende teoloë, maar geen Skriftuurlike gronde word vir afwykende standpunte gegee nie – die argumente is oor die algemeen filosofies van aard.
3. Afdelings 9 en 10 word gewy aan die vraag of die duivel 'n "persoon" is. Die meerderheid van teoloë wat aangehaal word, sê baie duidelik dat die duivel 'n "intelligente persoonlike mag" is. Ten spyte daarvan kom die Kommissie tot die verstommende gevolgtrekking **dat dit verwarrend is om te praat van die duivel as persoon**: "Christene glo wel dat die Bese 'n werklikheid is, maar dit is verwarrend om daarop te staan dat die duivel 'n persoon is – want dan klink dit asof ons sê dit is 'n wesenlike geloofsartikel van die Christelike geloof dat die Bese hom as 'n menslike figuur manifesteer – wat nie die geval is nie." (10.3).

Met alle respek, maar, soos ek die verslag verstaan, lê die verwarring nie by die lidmate nie, maar by die opsteller(s) van die verslag:

3.1 Die begrip "persoon" word nie gedefinieer nie, maar Michael Green se definisie word aangehaal: "What most people mean by [saying that Satan is a personal devil] is to claim that Satan is an organising intellect, a single focus and fount of evil inspiration. That seems to me to be a very proper inference to draw from the teaching of the Bible. But it is doubtful if we can call him 'personal' in any other sense" (9.5). Green is een van enkele teoloë (in die verslag) wat die duiwel nie as 'n persoon wil beskryf nie. Tog gee hy toe dat die Bybel duidelik leer dat die duiwel **"an organizing intellect, a single focus and a font of evil inspiration"** verteenwoordig, en dat ons in hierdie sin wel van die duiwel as a persoon kan praat. Dit was ook die posisie in die NG Kerk tot en met die laaste Sinodesitting. Ten spyte hiervan word die definisie van Green glad nie by die uiteindelijke besluit van die Sinode in ag geneem nie. Maar hoe verstaan die Kommissie dan die begrip "persoon"?

3.2 In paragraaf 10:3 maak die Kommissie skynbaar 'n belangrike ontdekking: "Dit is belangrik om te onthou dat Christene ... nie bely dat die duiwel mens geword het nie ... daar is nie 'n geloofsartikel oor die Bose se vleeswording nie". Nadat dieselfde gedagte 'n paar keer in effens ander woorde herhaal is, kom die verslag tot die gevolgtrekking dat dit "verwarrend (is) om daarop te staan dat die duiwel 'n persoon is – want dan klink dit asof ons sê dit is 'n wesenlike geloofsartikel van die Christelike geloof dat die Bose hom as 'n menslike figuur manifesteer – wat nie die geval is nie."

Dit lyk dus of die Kommissie die term "persoon" of 'n "persoonlike wese" verstaan as gelyk aan 'n mens. Met ander woorde, sonder enige bewys, getuigenis of voorbeeld verkondig die Kommissie dit dat, wanneer 'n lidmaat van die NG Kerk glo die duiwel is 'n persoon, hy of sy eintlik daarmee wil sê dat die duiwel homself "manifesteer as 'n menslike figuur".

Hierdie aanname lyk totaal ongegrond. Deur Gods genade is ek die afgelope 62 jaar 'n lidmaat van die NG Kerk. Nog nooit het ek 'n lidmaat teëgekomen wat glo dat die duiwel 'n mens is nie. Blykbaar het die Kommissie besef dat hulle argument swak is, want hulle sê "dit klink asof dit vir ons 'n wesenlike geloofsartikel is die geloof dat die Bose hom as 'n menslike figuur manifesteer" (9.5).

3.3 In paragraaf 9.6 gee die Kommissie verder die volgende rede waarom dit dan verwarrend sou wees om te praat van die duiwel as persoon: "Die probleem met die begrip 'die duiwel as persoon' is dat dit 'n mens byna onwillekeurig daartoe bring om te dink aan 'n rooi wese met 'n mens se lyf, 'n bok se pote, 'n vampier se vlerke en 'n pylstert wat sy slagoffers in 'n poel van vuur gooi" (9.6). Dit is verstommend dat 'n Kommissie van die Algemene Sinode op so 'n "kindertuin"-vlak kon redeneer. Moet ons werklik glo dat, wanneer lidmate van die NG Kerk van die duiwel as "persoon" praat, hulle "byna onwillekeurig dink aan 'n rooi wese met 'n mens se lyf, 'n bok se pote, 'n vampier se vlerke en 'n pylstert?" Dit is uiters vreemd dat die Algemene Sinode hierdie aanvegbare stellings skynbaar sonder meer aanvaar het.

3.4 In paragraaf 10.4 kom die verslag, na heelwat herhaling, tot die slotsom dat dit beter sal wees "om nie aan te dring" op die term 'n 'persoonlike duiwel' nie, maar eerder te beklemtoon "dat ons hier praat van 'n selfstandige wese wat werklik bestaan". Uiteindelik het ons dus tog 'n definisie van 'n "persoon" – 'n "selfstandige wese wat werklik bestaan"! Maar waarom word die term "persoon" dan so knaend bestry? 'n "Persoon" is mos 'n selfstandige wese wat werklik bestaan? En dan die verdere vraag: Waarom is hierdie definisie (in par 10.4) nie aangehaal in punt 7 van die besluite van die Sinode nie? En waarom staan daar in die besluit "dat daar ruimte [is] vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone glo" en dat daar ook ruimte is "vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bese en duiwels anders interpreteer?" Met ander woorde, daar is ruimte vir hulle wat nie aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone glo nie. Dit is nie in lyn met wat die verslag in par 10.4 sê nie (naamlik dat die duiwel 'n "selfstandige wese is wat werklik bestaan").

3.5 Na afloop van die Sinode het die moderator, professor Nelus Niemandt, verklaar dat hy dit betwyfel of "die bese 'n persoonlike karakter kan aanneem". Hy gaan dus ook verder as wat die verslag voorgestel het, in lyn met die betrokke besluit van die Sinode. Hy verduidelik dat hy "baie huiwerig (is) om aan die duiwel 'n identiteit te gee wat op 'n soort goddelike mag neerkom" (Die Kerbode, 4.11.2011). Dit is 'n baie eienaardige afleiding. Mense en engele is ook almal "persone", en tog gee dit ons nie "'n soort goddelike mag" nie. Aan die ander kant noem Jesus die duiwel "die owerste van hierdie wêreld" (Joh 12:31; 16:11). Met ander woorde, die duiwel het wel baie mag in hierdie wêreld, soos die verslag ook self aandui (vgl 10.1), maar sy mag is aan die kruis oorwin en word nog steeds oorwin deur Jesus se Woord en Gees. Maar waarom sou professor Niemandt dan huiwer om 'n term vir die duiwel te gebruik wat in lyn is met Jesus se beskrywing van die duiwel as "die owerste van hierdie wêreld?" 'n "Owerste" is tog 'n soort persoon.

Dit is baie duidelik dat die Sinodale besluit die verwarring rondom die begrip "die duivel as persoon" allermens opgeklaar het. Die verslag het na my mening ook nog etlike ander leemtes, maar ek volstaan met 'n laaste punt.

4. Die belangrikste en mees onverskoonbare leemte in die verslag is dat daar geen aandag gegee is aan dit wat Jesus self oor die Bose geglo en geleer het nie. In paragraaf 9.7 word daar wel verwys na Jesus se versoeking in die woestyn (Lk 4:5-9). Die verslag redeneer dat die versoeking moontlik in 'n droom of visioen tot Jesus gekom het. Dit bewys dan dat die duivel nie 'n mens is nie! Die oppervlakkige wyse waarop hierdie sleutelgebeurtenis in Jesus se lewe en bediening hiermee afgemaak word, is om van te sidder. Dat daar verder in die verslag geen bespreking van Jesus se leer oor die Bose is nie, is totaal onaanvaarbaar.

Gesien vanuit laasgenoemde perspektief verteenwoordig hierdie Sinodale besluit waarskynlik 'n ongekende historiese laagtepunt in die geskiedenis van die NG Kerk. 'n Revolusionêre siening oor die duivel word hiermee in die Kerk ingedra sonder om hierdie nuwe leer op die Skrif te baseer. Dit is, intendeel, duidelik in stryd met die leer van die Bybel en met die geloof van die gemeente.

Daarom wil ek die Kerkraad beleefd versoek om langs die gebruikelike kerklike weg ten sterkste beswaar aan te teken teen hierdie besluit (punt 7 van die verslag insake die "Bediening van Bevryding") van die Algemene Sinode van 2011.

DIE REAKSIE VAN WES- EN SUID-KAAPLAND SE SINODALE TAAKSPAN VIR LEER EN AKTUELE SAKE

1. Inleiding - Gewig van verslag en besluit

In prof Thom se skrywe word kritiek gelewer op die verslag en die besluit van die Algemene Sinode. Miskien is dit goed om net weer te onthou wat die gewig van elk is.

Die besluit is die belangrikste. Die besluit verteenwoordig op 'n direkte en presiese manier die standpunt van die sinode. Lidmate en lesers van die besluit (aanbevelings wat aanvaar is) mag aanvaar dat die sinode elke paragraaf, sin en frase van die besluit goed deurdink en goedgekeur het.

Die verslag is die motivering vir die besluit. Die verslag verteenwoordig nie op 'n direkte en presiese manier die standpunt van die sinode nie, want die sinode het nie elke afdeling, paragraaf en sin goedgekeur nie. Dit is heeltemal moontlik dat 'n sinodeganger vir die besluit gestem het, maar met sekere dele van die motivering in die verslag nie saamstem nie.

Maar – dit beteken nie dat die verslag nie op 'n algemene manier tog wel die denkwyse van die sinode verteenwoordig nie. Die Algemene Sinode van 2007 het juis die vorige verslag van AKLAS oor die Bediening van Bevryding terugverwys *op grond van wat in die verslag gestaan het*. Dus is die verslag nie onbelangrik nie. 'n Mens sou dus tereg uit die feit dat die Algemene Sinode van 2011 nie die verslag terug- of afgewys het nie, kon aflei dat die Sinode ten minste *met die breë argumentering van die verslag saamgestem het*, hoewel moontlik nie met elke besonderheid nie.

Die besluit en die verslag vra dus elk vir 'n eie beoordeling – daarom word die kritiek op die besluit en verslag hieronder afsonderlik hanteer.

2. Besluit van die Algemene Sinode 2011 oor die Bediening van Bevryding

Die deel van die besluit wat prof Thom kritiseer, is punt 7: *"Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasie en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bese en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bese en duiwels anders interpreteer."*

Die eerste punt van kritiek is: Dat die "ruimte" wat vir lidmate gegee word nie nader omskryf word nie. Hy lei uit die besluit af: "teoreties kan lidmate en leraars dus enigiets, hoe vreemd en on-Bybels ook al, oor die duivel glo en van die kansels verkondig".

STLAS-respons:

2.1 Prof Thom is reg: Die ruimte word nie nader omskryf nie. Maar daar is 'n goeie rede hiervoor: Die uitdrukking "daar is ruimte" is hier 'n *riglyn vir respons* teenoor lidmate wat "anders dink". Met "ruimte" gee word nie bedoel "saamstem" nie. Daarmee word bedoel dat die feit erken word dat daar lidmate is wat oor die saak van die duivel, demone en die bediening van bevryding *anders* as *die kerk dink* – dat die kerk dit as 'n feit erken en dat die Sinode meen die kerk oor hierdie saak nie te vinnig en hard behoort op te tree nie.

Die sinode se besluit is nie 'n goedkeuring van die standpunt wat die "werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone" ontken nie. Dit konstateer slegs dat dit 'n feit is dat sommige lidmate "anders dink" en beveel aan dat die kerk aan hierdie lidmate beweegruimte gee.

Dit word nog duideliker as punt 7 saam met die res van die besluit en die verslag gelees word. Die hoofsaak van die besluit is dat 'n *bediening van bevryding wel in die kerk toegelaat sal word* met sekere voorwaardes om misbruik te voorkom. Die kerk kan net besluit om 'n bediening van bevryding van die mag van die duiwel en demone toe te laat as die kerk glo die duiwel bestaan. Die tweede deel van punt 7 verwoord dus nie die kerk se standpunt oor die duiwel nie, maar stel 'n *riglyn vir respons* teenoor "lidmate" wat oor hierdie saak "anders dink".

Miskien help dit om die toepassing van die besluit prakties voor te stel. 'n Psigiater (prof) wat die kommissie wat die verslag opgestel het, toegesprek het, is self 'n gelowige lidmaat van die NG Kerk. By sy voorlegging het hy gesê dat hy nie 'n persoonlike duiwel vir homself kan voorstel nie. Punt 7 van die besluit sê nie dat die standpunt van die psigiater – en ander lidmate soos hy – goedgekeur moet word nie, wel dat daar vir hulle ruimte gemaak word. Dit is dus waar wat prof Thom sê, naamlik dat die frase "daar is ruimte" nie verder omskryf word nie – juis omdat dit net 'n *riglyn vir respons* wil gee, en die spesifieke optrede oorlaat aan diegene in die spesifieke situasie.

Die tweede punt van kritiek is: Dat daar geen "poging aangewend" is om "die revolusionêre besluit (punt 7) op die Bybel te baseer nie".

2.2 STLAS se respons daarop:

Na die mening van STLAS is dit nie 'n "revolusionêre besluit" nie, maar wel 'n gematigde besluit wat kennis neem van die diversiteit onder sy lidmate en wat, onder sulke omstandighede, 'n riglyn gee wat onderskei tussen die meer en die minder belangrike sake. Die besluit om "ruimte" te gee aan lidmate wat oor die saak van die duiwel, demone en bevryding "anders dink", beteken nie om hulle standpunt goed te keur nie, maar wel dat hierdie saak nie 'n saak is wat op die spits gedryf moet word nie.

Hiervoor het die skrywers van die besluit wel geen Bybelgegewens aangehaal nie, maar 'n mens sou wel op grond van die Bybel kon betoog dat Christene met verskillende intensiteit behoort te reageer op lidmate wat anders dink oor meer belangrike sake (bv die opstanding van Christus) en minder belangrike sake (die presiese aard van die Bose).

3. Die verslag ter ondersteuning van die voorgestelde besluit

Die eerste punt van kritiek: Hier gaan dit oor prof Thom se waarneming dat die verslag wel argumenteer die duiwel is " 'n selfstandige wese wat werklik bestaan" (par 11), maar dat Christene nie moet aandring op die term "persoonlike duiwel" nie (par 11). Dit is, volgens prof Thom, 'n verwarrende manier van praat.

3.1 STLAS-respons:

'n Mens moet prof Thom toegee dat die onderskeid tussen 'n "selfstandige wese wat werklik bestaan" en "persoon" nie sonder meer duidelik is nie. Dit is waarskynlik so dat die twee terme vir meeste mense dieselfde beteken. Aan die ander kant is dit tog 'n onderskeid wat gemaak word deur sommige teoloë, soos byvoorbeeld Michael Green, 'n evangeliese Britse Anglikaan. Die rede hiervoor is dat Green en ander oortuig is dat die woord "persoonlik" onmiddellik die beeld by ons oproep van iets of iemand wat soos 'n mens lyk.

Daarmee word nie bedoel *almal* wat die woord "persoonlike duiwel" gebruik, dink aan die duiwel as 'n menslike figuur of 'n rooi wese met 'n pylstert nie. Daar word slegs bedoel dat die term "persoonlike duiwel" by baie (nie alle) mense wel beelde oproep van 'n menslike wese. As aangedring word dat hulle in 'n "persoonlike duiwel" moet glo, klink dit vir hulle dat aangedring word dat, soos hulle glo in God wat in Jesus mens geword het, hulle ook so moet glo in die Bose wat 'n gestalte het soos 'n menslike wese. Dit kan tog nie wees nie – aan die menswording van God in Jesus Christus moet 'n Christen glo – maar dit is nie so met die Bose nie. Die Christelike tradisie glo wel dat die Bose 'n "selfstandige wese is wat werklik bestaan", maar wanneer aangedring word dat die enigste ortodokse geloof oor die Bose is dat Christene moet glo in "'n persoonlike duiwel" word verder gegaan as die inligting wat die Bybelse gegewens oor die Bose aan ons gee.

Prof Thom is nie oortuig dat die term "persoonlike duiwel" wel tot misverstand kan lei nie. Die opstellers van die verslag het anders hieroor geoordeel, naamlik dat 'n aandring op die term "persoonlike bestaan van die duiwel" ten minste deur sommige misverstaan kan word as 'n aandring dat Christene *moet* glo in 'n persoon-agtige duiwel, dit wil sê 'n duiwel wat die gestalte het van 'n menslike figuur.

Verder is dit belangrik om te hoor wat die verslag regtig sê oor 'n "persoonlike duiwel". Die verslag sê nie dat Christene *nie* mag glo daar is 'n persoonlike duiwel nie. Dit sê slegs dat dit verkeerd is om aan te dring op

die gebruik van die term "persoonlike duiwel" as die enigste ortodokse wyse om na die Bose te verwys. Die verslag waarsku daarteen om die term "persoonlike duiwel" as *verpligte* taalgebruik vir Christene voor te skryf. Die verslag gee die waarskuwing gedagtig aan Karl Barth se waarskuwing dat 'n gelowige nie te veel en in te groot detail oor die duiwel behoort te praat nie (CD 111.3, bl 519). Hoewel nog nie finaal uitgewis nie, is hy oorwin en verdien nie te veel aandag nie.

Die tweede punt van kritiek: Die verslag gee "geen aandag aan dit wat Jesus self oor die Bose geglo het en geleer het nie".

3.2 STLAS-respons:

Dit is nie die geval nie. Die Nuwe-Testamentiese gegewens oor die duiwel en demone word in afdelings 6-7 behandel. Daar kan wel van die uitleg verskil word, maar daar kan nie gesê word dat "geen aandag" gegee is aan dit wat Jesus oor die Bose geleer het nie. In geval die gedeeltes misgelees is, word die argument kortliks hier herhaal.

Die Nuwe Testament vertel dikwels hoe Jesus, as deel van sy genesings, demone uit mense "uitgedryf" het. Soms is die beskrywings van demoon-uitdrying klaarblyklik niks anders as genesings van siektes nie. Dit word egter deur die omstanders beskryf as 'n uitdrying van 'n demoon omdat hulle, by gebrek aan tegniese taal, geen ander woorde gehad het om die genesing te beskryf nie. 'n Goeie voorbeeld is Jesus se genesing van iemand wat klaarblyklik aan epilepsie gely het (Matt 17:14-20). Dieselfde kan 'n mens van baie Nuwe-Testamentiese uitdrywings van demone sê – dit is die enigste manier hoe die omstanders die genesings van Jesus kon beskryf.

Maar – dit is ook so dat daar genesings in die Nuwe Testament is wat nie sonder meer genesings deur Jesus was nie, byvoorbeeld in die gebeure insake die besetene van Gerasa (Mk 5:1) waar Jesus die bese geeste in die varke dryf. Hier is dit klaarblyklik 'n geval dat Jesus die bese geeste uitdryf omdat hy sterker is as die Bose, en omdat Sy ryk groter is as die mag van die bese.

Laasgenoemde (en soortgelyke) gebeure, sê die verslag, onderstreep die feit dat die Bose 'n werklikheid is. Dit moet erken word – maar die beste manier om die punt te maak, is nie om aan te dring dat Christene in 'n "persoonlike duiwel" moet glo nie. Dit is beter om aan te dring dat Christene sal erken dat "die Bose 'n selfstandige wese is wat werklik bestaan".

3.3 Ten slotte:

Dit is ons mening dat prof Thom, in sy lees van die verslag, ongelukkig te sterk fokus op die verslag se kritiek ten opsigte van die term "persoonlike duiwel". Deur sy oormatige klem op hierdie aspek mis prof Thom die hoofpunt van die verslag, naamlik dat die bestaan van die Bose "'n selfstandige wese is wat werklik bestaan". Gevolglik mis hy ook die punt dat daar volgens die verslag dus wel iets soos 'n bediening van bevryding is, en dat die bediening wel deur die NG Kerk toegelaat behoort te word, maar onder streng toesig.

Deur sy oormatige klem op 'n "persoonlike duiwel" sien prof Thom ongelukkig nie in nie dat juis dit wat vir hom belangrik is – d at die werklikheid en die mag van die Bose erken moet word – ook vir die opstellers van die verslag 'n ernstige saak is. Die gevolg van 'n oormatige klem op die begrip "persoonlike duiwel" is dat hy sy teologiese vriende vir teëstanders aansien.

PROF THOM SE REAKSIE OP WES- EN SUID-KAAPLAND SE VERSLAG

Met stygende verbasing het ek kennis geneem van die brief van die dagbestuur van die Wes-Kaapse Sinodale Taakspan vir Leer en Aktuele Sake (STLAS), gedateer Mei 2012. Soos u weet, gaan dit oor die verstaan van paragraaf 7 van die besluite van die 2011 Algemene Sinode (AS) insake die "Bediening van Bevryding", veral van die volgende woorde: "Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bese en duiwels anders interpreteer." Ek maak net enkele opmerkings.

1.'n Vreemde Interpretasie van paragraaf 7

Die brief verseker ons dat die uitdrukking "ruimte gee" nie beteken dat die Sinode saamstem met daardie lidmate wat "nie aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone" glo nie. Die besluit was nie 'n goedkeuring van hulle standpunt nie, die Sinode wou net nie "te vinnig en te hard" teen hulle optree nie (par 2.1). Effens later word presies dieselfde gedagte herhaal, naamlik dat die "ruimte" wat aan daardie lidmate gegee is nie goedkeuring beteken nie, "maar dat hierdie saak nie op die spits gedryf moet word nie" (par 2.2).

Die broers impliseer dus dat die "ruimte" wat gegee is net 'n vergunning is aan "swakker broers" ten einde hulle die geleentheid te gee om hulle siening oor die "werklike en persoonlike aard van die bese en demone" in heroerwering te neem in die lig van die duidelike lering van die Nuwe Testament. Indien dit die regte interpretasie van die betrokke besluit is, sou ek – en sekerlik ook die Kerkraad – geen probleem daarmee gehad het nie. Ongelukkig weerspreek die ondubbelsinnige formulering van die besluit hierdie vindingryke interpretasie. Uit die bewoording van die besluit is dit baie duidelik dat aan hierdie lidmate volledige vryheid gee word om die "werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone" te bevraagteken en selfs te ontken. Daar is geen aanduiding dat "ruimte gee" nie inderdaad ook "goedkeur" beteken nie.

Hierdie interpretasie word ook weerspreek deur die voorbeeld wat in paragraaf 2.1 genoem word. 'n Professor in Psigiatry sê dat "hy nie 'n persoonlike duiwel vir himself kan voorstel nie". Hy aanvaar dus nie die "werklike en persoonlike aard" van die duiwel of ander bese geeste nie. Ten spyte daarvan bevat die Sinodale besluit geen broederlike vermaning om hom op hierdie punt aan die leergesag van Christus en die Skrifte te onderwerp nie.

Ongelukkig is hierdie siening 'n tipiese voorbeeld van 'n uitgediende Eurosentriese denke. Verskeie studies oor die godsdienste en kulture van Afrika toon dat die verskynsel van geestesbesetenheid ("spirit possession") baie wyd voorkom. Ook die sending- en godsdienstgeskiedenis getuig dat hierdie soort verskynsels binne 'n groot verskeidenheid godsdienstige kontekste voorkom. Otto Borchert beweer byvoorbeeld die tradisionele Batak van Indonesië "differentiate sharply between epileptics and those possessed by evil spirits". Om 'n verskynsel soos geestesbesetenheid uitsluitlik vanuit 'n modernistiese Westerse perspektief te beoordeel, moet noodwendig eensydig wees.

Die dagbestuur se interpretasie van die besluit word verder weerspreek deur die standpunt van leiersfigure soos prof Julian Müller en dr Ben du Toit wat dit openlik betwyfel of die duiwel 'n "selfstandige wese is wat werklik bestaan". In sy boek oor die post-modernisme sê Du Toit byvoorbeeld dat Jesus wel geglo het dat Hy "deur die duiwel versoek" is, maar dat die moderne wetenskap die geloof in die bestaan van die duiwel en demone onmoontlik gemaak het (2000:124-127). Skynbaar pla dit hom glad nie dat Jesus deur hierdie siening tot 'n dwaalleraar verklaar word nie. Intendeel: sy boek het onlangs 'n suksesvolle herdruk beleef – en geen enkele Sinodale haan het nog ooit daarvoor gekraai nie.

2. Siektes en besetenheid in die Nuwe Testament

Ivm die Nuwe Testamentiese berigte oor die uitdryf van duiwels maak die broers die volgende wydlopende stelling: "Soms is die beskrywings van demonuitdrywings klaarblyklik niks anders as genesings van siektes nie. Dit word egter deur die omstanders beskryf as 'n uitdrywing van 'n demon omdat hulle, by gebrek aan tegniese taal, geen ander woorde gehad het om die genesing te beskryf nie. 'n Goeie voorbeeld is Jesus se genesing van iemand wat klaarblyklik aan epilepsie gely het (Matt 17: 14-20)".

Hierteenoor kan opgemerk word dat dit nie net "die omstanders" was wat die demonuitdrywing so beskryf het nie, maar die evangelie-skrywers en ook Jesus self. Juis in die geval van die "epileptiese seun" is dit Jesus self wat daarop wys dat sy toestand so sleg was omdat hy ook deur 'n bese gees geteister is (Mark 9:29).

Dieselfde geld vir die bevryding van 'n man wat beide stom en blind was (Mat 12:22; Luk 11:14; vgl Mark 3:22). Hierdie genesing word gevolg deur die berugte beskuldiging dat Jesus die duiwels uitdryf met behulp van Beëlsebul. Hierop antwoord Jesus: "Aangesien Ek dus deur die vinger van God duiwels uitdryf, het die koninkryk van God inderdaad tot by julle gekom." (Luk 11 :20). Dit was duidelik 'n werklike duiweluitdrywing en nie net 'n "gewone" genesing nie. Beide genesings en uitdrywings was tekens van die koms van die koninkryk van God, in die waaragtig-menslike lewe van Jesus – wat gekulmineer het in sy offerdood en opstanding (vgl Luk 10:18; Openb 12:10).

In die algemene berigte oor Jesus se bediening word daar gewoonweg onderskei tussen "gewone" genesings en die uitdryf van duiwels (Mat 4:23- 24; 8:14-17; Mark 1 :32-34; Luk 4:40-41; 6:18). Dit geld ook vir die genesings wat die dissipels in Sy Naam gedoen het (Mat 10:7-8). Dit is dus totaal misleidend om te se: "Soms is die beskrywings van demonuitdrywings klaarblyklik niks anders as genesings van siektes nie." Of moet ons nou glo dat Jesus, die Groot Geneesheer, nie kon onderskei tussen gewone siektes en duiwelbesetenheid nie?

Ewe misleidend is die voorstelling dat die NT berigte oor die uitdrywing van demone gebaseer is op die feit dat die omstanders dit as sulks verstaan het omdat hulle nie van beter geweet het nie. Die Nuwe Testament berus nie op die opinie van omstanders nie, maar op die herinneringe van mense wat Jesus gevolg het.

3. Beide "speler" en "skeidsregter"

Dit is vreemd dat my vorige brief na hierdie kommissie verwys is – die opstellers van die verslag wat voor die AS gediën het. Die gevolg is dat hulle nou beide "speler" en "skeidsregter" geword het tov die interpretasie van die besluit wat uit hulle verslag voortgespruit het. Teen die einde van die brief is die broers skynbaar so gretig om hulle oorspronklike verslag te verdedig dat hulle vergeet van die ernstige besware teen paragraaf 7 van die Sinodale besluit, naamlik dat daar "ruimte gegee word vir lidmate wat die (Bybelse spreke oor die) werklike en persoonlike aard van die duivel en demone anders interpreteer." Gevolglik vind hulle dit nodig om my te betig omdat ek "te sterk fokus" op die term 'n "persoonlike duivel". Deur my "oormatige klem" hierop mis ek die hoofpunt van die verslag, naamlik "dat die Bese 'n selfstandige wese is wat werklik bestaan" (par 3.3).

Met alle respek moet ek daarop wys dat ek volmondig met die "hoofpunt" van die verslag saamstem, naamlik "dat die Bese 'n selfstandige wese is wat werklik bestaan". Ek het geen beswaar teen hierdie formulering nie. Maar waarom weier die broers om te erken dat paragraaf 7 van die Sinodale besluit teenstrydig is met die hoofpunt van hulle eie verslag? Is hulle so blindweg lojaal teenoor die Sinodale besluit dat hulle dit nie kan insien nie? Dit is tog glashelder dat die besluit "ruimte gee" aan enige lidmaat, leraar of dosent van die NG Kerk om te ontken "dat die Bese 'n selfstandige wese is wat werklik bestaan"?

4. Die "verbod" op die term "persoonlike duivel"

Die broers het dit veral teen my "oormatige klem" en "te sterk fokus" op die term 'n "persoonlike duivel". Die eenvoudige feit is egter dat dit juis hierdie kommissie is wat die gebruik van die term "'n persoonlike duivel" op die spits gedryf het. Die opskrif in die STLAS-verslag spreek boekdele: "GLO JY AAN 'N PERSOONLIKE DUIWEL?" IS NIE DIE REGTE VRAAG NIE (par 10). Dit is dus hierdie kommissie self wat die fokus so sterk op die term "'n persoonlike duivel" geplaas het. En nou, omdat ek hulle redes daarvoor bevraagteken, is ek die skuldige. Hier is dit waarskynlik weer 'n geval waar die rol van "speler" en "skeidsregter" nie mooi van mekaar onderskei is nie.

In die lig van die onbevredigende antwoord wat ons ontvang het, wil ek graag my versoek aan die Kerkraad herhaal, naamlik om langs die korrekte kerklike weg beswaar aan te teken teen paragraaf 7 van die besluite van die Algemene Sinode van 2011 met betrekking tot die "Bediening van Bevryding". Ter inligting heg ek hierby aan 'n afskrif van 'n beswaarskrif teen hierdie besluit wat onlangs met 'n groot meerderheid deur die Hoëveldse Sinode aanvaar is.

B.10 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (NG KERK VRYHEID-WES) BESWAARSKRIF

Die besluit van die Algemene Sinode dat 'n duiweluitdrywing-bediening in die NG Kerk tot stand kom én dat terselfdertyd ruimte gemaak word vir lidmate wat na hulle eie oordeel wel die bestaan van die bese as mag aanvaar, maar nie aan die persoonlike bestaan van duiwels (gevalle engele) glo nie.

Dis die eerste keer in die NG Kerk se bestaan dat duiweluitdrywing deel van die amptelike bediening van die NG Kerk word. Voorheen, vir honderde jare, was dit die NG Kerk se standpunt dat die bediening van die evangelie, dit is, die verkondiging van Christus, bevryding bring.

Volgens die Algemene Sinode is die bediening van die evangelie nou nie net meer die verkondiging van Christus nie, dit is nou ook om gesagsvolle spreuke te sien as magsmiddele (net soos Jesus) wat mense kan gebruik waardeur God sal werk. Die hele geestelike bedryf hoe om 'n demoon of duivel te identifiseer, watter soort duivel dit is, wat die naam van hierdie duivel is en hoe om duivelbesete lidmate en mense te hanteer, is nou deel van die "bediening" van die NG Kerk en behoort daarom ook nou deel van die opleiding van predikante te word.

In dieselfde besluit wat duiweluitdrywing as bedieningshandeling van predikante goedkeur, stel die Algemene Sinode: "Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bese anders interpreteer." "Anders interpreteer" beteken in hierdie besluit niks anders as dat daar nou ruimte in die NG Kerk is om NIE te glo dat die duivel/s gevalle engele is wat werklik bestaan NIE. Daar is nou ruimte in die NG Kerk gemaak vir lidmate om die werklike en persoonlike bestaan van die duiwels te verwerp.

Hierteenoor stel die Geloofsbelydenis van die NG Kerk in **Artikel 12 van die Nederlandse Geloofsbelydenis**: "Die skepping van alle dinge, veral die van die engele.

“Ons glo dat die Vader, toe Hy dit goedge-dink het, deur sy Woord, dit wil sê deur sy Seun, die hemel en aarde en alle skepsels uit niks geskep het. **Hy het aan elke skepsel ’n eie wese, gestalte, voorkoms en onderskeie take gegee om sy Skepper te dien.** Hy onderhou en regeer hulle almal nou nog deur sy ewige voorsienigheid en oneindige krag, om die mens te dien, sodat die mens sy Skepper kan dien; en Hy het ook die engele goed geskep om sy boodskappers te wees en sy uitverkorenes te dien. **Sommige van die engele** het uit die verhevenheid waarin God hulle geskep het **in die ewige verderf geval**, maar die ander het deur die genade van God in hulle oorspronklike toestand volhard en staande gebly. Die duiwels en bose geeste het **so ontaard** dat hulle vyande van God is sowel as van alles wat goed is. Soos moordenaars loer hulle op die kerk – ook op elke lidmaat – om dit met alle mag in die verderf te stort en alles deur hulle bedrieëry te verwoes. Daarom staan hulle deur hulle eie boosheid veroordeel tot die ewige verdoemenis en verweg hulle daagliks hulle verskriklike pyniging. Daarom verfoei ons ook die dwaling van die Sadduseërs wat ontken dat daar geeste en engele is; ..”

Volgens die Algemene Sinode is daar wel nou ruimte gemaak vir “dwaling van die Sadduseërs” in die NG Kerk. Die absurditeit van hierdie innerlike teenstrydige besluit is nou werklik so dat in die NG Kerk predikante duiwels kan uitdryf wat nie werklik bestaan nie.

Die Kerkraad van Vryheid-Wes versoek die Ring van Vryheid om die Sinode van Natal te versoek om die Algemene Sinode te versoek om die besluit dat daar

a. ’n Duiweluitdryfbediening met gesagvolle slagspreuke soos Jesus in die NG Kerk ingestel word te herroep en dat die kerk terugkeer om die Evangelie van Jesus Christus wat Here is wat Self bevry te verkondig;
b. ruimte in die NG Kerk vir lidmate is om nie in die bestaan van duiwels te glo nie te herroep aangesien dit teen die belydenis van ons kerk is. In ons kerk – in terme van sy belydenisgrondslag – is daar nie ruimte vir lidmate om die persoonlike bestaan van duiwels te ontken nie. Om dit te doen, moet die belydenisse eers verander word.

B.11 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING (VRYSTAAT) BESWAARSKRIF

Die Sinode van die NG Kerk in die Vrystaat versoek die Algemene Sinode om punt 7 van die besluit oor die Bediening van Bevryding (2011) te wysig: Die besluit van die Algemene Sinode lui soos volg:

7 Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar ’n wye diversiteit van interpretasies en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bose en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duiwel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bose en duiwels anders interpreteer.

AANBEVELING:

“Die Algemene Sinode herroep sy besluit (punt 7) oor die persoonlike aard van Satan en volstaan met die formulering van die Nederlandse Geloofsbelydenis Artikel 12”.

GRONDE VIR DIE BESWAAR:

1. Dit is ’n gevestigde regsbegin-sel dat ’n regspersoon nie teenstrydig met sy/haar eie grondwet of gongdbeginsels mag optree nie. Die besluit van die Algemene Sinode, wat ruimte laat vir mense om in die persoonlike aard van die duiwel te glo of nie, is onteenseglik teenstrydig met die NGB Artikel 12 wat op grond van die Skrif na die persoonlike aard van Satan verwys. Enige meningsverskil hieroor word met die daaropvolgende formulering van die hand gewys: *“Daarom verfoei ons ook die dwaling van die Sadduseërs, wat ontken dat daar geeste en engele is. Ook verwerp ons die dwaling van die Manigeërs, wat sê dat die duiwels hulle oorsprong uit hulleself het en reeds van nature sleg was en nie sleg geword het nie”.*

2. Die formulering van die Algemene Sinode (2011) kom duidelik neer op ’n wysiging van Artikel 12 van die NGB. So ’n wysiging van die belydenis van die kerk moet egter op die voorgeskrewe kerkordelike wyse geskied wat in Artikel 44 van die Kerkorde voorgeskryf word. Hierdie prosedure is egter nie gevolg nie en die besluit van die Algemene Sinode is dus met die Kerkorde in stryd.

3. Die formulering van die Algemene Sinode is verder teenstrydig met die wyse waarop die Bybel oor Satan praat. As mense nie aan die persoonlike aard van die duiwel glo nie, word die hermeneutiese verklaring van die Nuwe Testament onder groot druk geplaas. Die talle teksverse hieroor spreek vanself, maar die volgende vrae illustreer die hermeneutiese probleem:

3.1 Het Jesus Hom misgis toe Hy duiwels aangespreek het, duiwels uitgedryf het en die sewentig uitgestuur het om duiwels uit te dryf? Wie dit beweer, kom in teenstrydigheid met Artikel 10 van die NGB wat verduidelik dat Jesus se godheid gedurende sy hele aardse bestaan met sy mensheid verenig was. Daarbenewens verduidelik Artikel 19 van die NGB dat Jesus se menslike natuur met sy goddelike

natuur in een Persoon verenig is sodat hulle selfs nie deur sy dood van mekaar geskei was nie. Hoe kon Jesus Hom dan oor die bestaan van Satan en demone “misgis” het?

3.2 Was die sewentig onder 'n waan dat die demone hulle gehoorsaam het?

3.3 Was Paulus en Petrus met hulle talle verwysings na die persoonlike aard van die duivel besig om die lesers te mislei?

3.4 Die ATLAS maak in hulle verslag 'n sterk punt daarvan dat die Bybel in pre-moderne taal geskryf is. Demone en engele is nie deel van 'n postmoderne wêreldbeeld nie en moet daarom nie letterlik verstaan word nie. Dit is egter nie slegs die duivel wat per definisie pre-modern is nie, maar ook die maagdelike geboorte, die godheid van Christus, die opstanding, ensovoorts. Die wegverklaring van die duivel op grond van 'n postmoderne wêreldbeeld laat dus 'n enorme eksegetiese probleem. Is die NG Kerk nou dáár waar Rudolf Bultmann dekades gelede met sy ontmitologiseringsteologie vasgesteek het? Moet ons nou verstaan dat die grootste deel van die evangelies en die briewe van Paulus en Petrus, plus die verhale in Handelingen, metafories gelees moet word?

B.12 DIE BEDIENING VAN BEVRYDING

(GEMEENTE GEORGE)

BESWAARSKRIF/ GRAVAMEN

Voorgestelde beskrywingspunt vir die eerskomende vergadering van die Algemene Sinode van die NG Kerk: *Die Sinode besluit om paragraaf 7 van die besluite van die Sinode van 2011 insake die Bediening van Bevryding in sy geheel te skrap. Die besluit lui as volg:*

“Die Algemene Sinode aanvaar die werklikheid dat daar 'n wye diversiteit van interpretasie en toepassing van die Bybelse boodskap oor die bese en demone binne die NG Kerk is. Daar is ruimte vir lidmate wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel en demone glo, en daar is ruimte vir lidmate wat die Bybelse spreke oor die bese en duiwels anders interpreteer.”

MOTIVERING:

1. Hierdie besluit is in stryd met die getuienis van die Skrif en van ons belydenisskrifte. Die Nederlandse Geloofsbelydenis praat byvoorbeeld van “die duivel en sy engele” (Artikel 37) en die Heidelbergse Kategismus onderskei duidelik tussen “die duivel, die wêreld en ons eie [sondige] vlees” (Sondag 52).

2. Die besluit gee lidmate en ampsdraers die reg om die Bybelse leer ivm “die werklike en persoonlike aard van die duivel” op enige denkbare manier te interpreteer – die “ruimte” word nêrens op enige manier omskryf of beperk nie. Dit staan lidmate en ampsdraers dus ook vry om “die werklike en persoonlike aard” van die duivel en bese geeste in sy geheel te ontken.

3. Die vryheid van interpretasie wat hiermee gegee word, is in stryd met die volgende besluite wat by dieselfde geleentheid deur die Algemene Sinode aanvaar is waar die werklike en persoonlike aard van die bese magte erken word:

Paragraaf 1: “Die Algemene Sinode bely met blydschap die oorwinning van Jesus Christus oor al die manifestasies van die duivel, bese magte, boosheid en kwaad in hierdie wêreld”.

Paragraaf 4: “Die Algemene Sinode bevestig weereens dat dit van uiterste belang is dat die Kerk sal leef vanuit die geloofsperspektief dat, hoewel die Bese gelowiges steeds bedreig soos 'n brullende leeu en versoek soos 'n engel van die lig, die bese deur die lewe, sterwe en opstanding van Jesus en die uitstorting van God se Gees oorwin en aan bande gelê is”.

Paragraaf 9: In paragraaf 9 word 'n bediening van bevryding van bese geeste (demone), met sekere voorbehoude, deur die Algemene Sinode goedgekeur. Die werklike en persoonlike aard van bese magte word dus duidelik daardeur erken.

Paragraaf 10: Die Sinode sê hier dat baie Suid-Afrikaners se lewens oorheers word deur “'n werklike vrees vir eksterne bese magte” en vra lidmate en ampsdraers om besondere aandag daaraan te gee. Daarteenoor keur die Sinode egter, in paragraaf 7, 'n Eurosentryse denkpatroon goed wat ons heeltemal uit pas maak met die nood van die mense van Afrika.

4. Die vryheid wat gegee word om “die werklike en persoonlike aard van die duivel” te ontken, is in stryd met die geloof van die oorgrote meerderheid Christene reg oor wêreld. Reeds vir byna 2000 jaar aanvaar al die hoofstroom denominasies van die Kerk van Christus die werklike en persoonlike aard van die duivel en bese geeste. Die besluit is dus 'n radikale afwyking van die algemeen-aanvaarde geloof van die historiese Christelike Kerk van alle tye en in alle wêrelddele.

5. Die besluit berus gedeeltelik op 'n onbewese veronderstelling naamlik dat, wanneer na die duivel verwys word as 'n persoon, die indruk daarmee geskep word dat die duivel 'n mens is (sien afdelings 9 en 10 van die ATLAS-verslag van 2011). Hierdie andersins baie deeglike verslag lewer egter geen enkele bewys dat lidmate van die NG Kerk, wat aan die werklike en persoonlike aard van die duivel glo, dink dat die duivel 'n mens is nie.

6. Die betrokke besluit misken dit wat Jesus ivm die werklike en persoonlike aard van die duivel geglo en geleer het. In Matteus verwys Hy na “die duivel en sy engele” (25:41) en in Johannes noem Hy die duivel “'n

moordenaar”, “die vader van die leuen” (8:44) en “die owerste van hierdie wêreld” (14:30; 16:11), wat alleen deur Sy volmaakte Middelaarswerk oorwin kon word (12:23-32). Reeds aan die begin van Sy bediening, in die woestyn, het Jesus ondervind dat die duiwel geen onpersoonlike mag is nie, maar ’n aartsverleier wat homself voordoen as ’n “engel van die lig” (Mat 4:1-11; Luk 4:1-13).

7. ’n Mens huiwer om die skrikwekkende gevolge van hierdie besluit uit te spel, maar, as die duiwel nie ’n persoonlike mag is nie, dan is Jesus in die woestyn versoek deur “die kwaad wat in elke mens skuil”. En dan was Jesus nie die Mens-geworde Ewige Seun van God nie, maar ’n sondaar wat self verlossing nodig gehad het.

8. Dit is heeltemal onaanvaarbaar dat die Algemene Sinode – wat die regeeramp in die NG Kerk in die Naam van Christus moet beoefen – aan ampsdraers van die Kerk van Christus die reg kan gee om leerstellings te verkondig wat duidelik in stryd is met dit wat Jesus en die apostels geleer het.

B.13 BELYDENISVORMING (WES-TRANSVAAL) BESKRYWINGSPUNT

1. In erkentlikheid voor die Here en met die belange van almal wat ’n hartgrondige belang by die Belydenis van Belhar en kerkeenheid het, lê die Sinode van Wes-Transvaal die volgende beskrywingspunte aan die Algemene Sinode voor:

Die Algemene Sinode besluit om sy besluit ivm Belhar naamlik:

“Die Algemene Sinode besluit om die Belydenis van Belhar op kerkordelike wyse deel van die NG kerk se belydenisgrondslag te maak en dra dit aan die Moderamen op om die nodige kerkordelike prosesse hiervoor in werking te stel.”

in revisie te neem om die volgende redes:

1.1 Die mandaat aan die Algemene Sinode in Art 44.1 en 44.2 rondom belydeniswysiging is na ons nederige mening nie nagekom en in werking gestel by die neem van hierdie besluit nie. Dit blyk daarin dat twee derdes van elke sinode en twee derdes van elke kerkraad nie ten gunste van belydeniswysiging besluit het alvorens die Algemene Sinode bostaande besluit geneem het nie.

1.2 Na ons mening is die proses wat Artikel 44 voorsien in wese omgekeer, alhoewel die besluit met ’n oorweldigende meerderheid geneem is.

1.3 Die kerkordelike proses van ’n belydenisskrif word na ons mening onnodig in die gevaar gestel indien die prosedure voorgeskryf in Art 44.1 en 44.2 nie nagekom word deur die Algemene Sinode nie.

1.4 Nie-nakoming van die ingeboude verskansings in Artikels 44.1 en 44.2 maak, na ons beskeie mening, die mooi besluit van die Algemene Sinode nietig. Ons bely dat heelwat van ons afgevaardigdes meegevoer was met die erns van die oomblik en nie die volle implikasies van die nie-nakoming van Artikel 44.1 en 44.2 op daardie oomblik besef het nie.

1.5 Die proses vir die aanvaarding van ’n belydenisskrif is so kosbaar vir Wes-Transvaal Sinode dat die Sinode versoek dat die korrekte proses ingevolge Artikel 44.1 en 44.2 van die Kerkorde gevolg word soos reeds vervat in die Algemene Sinode se besluit van 2004. Ons insiens is slegs nodig die nakoming van 2004 se besluit wat volkome in lyn met Artikels 44.1 en 44.2 is.

2. *Die Algemene Sinode neem die besluit in Reglement 21, paragraaf 6, vervat, in revisie om die volgende redes:*

2.1 Paragraaf 6 van Reglement 21 poog, met alle respek, om Artikel 44 enersyds te omseil, en andersyds, om die prosedure vervat in Artikel 44 te wysig deur ’n stemming deur lidmate in te bring terwyl Art 44 slegs ’n stemming deur kerkrade en sinodes in die oog het.

2.2 Die voetnoot by Artikel 44 wat verwys na paragraaf 6 van Reglement 21 vertoon ’n teenstrydigheid met die inhoud van Art 44.1 deur kerkrade en lidmate op dieselfde vlak te plaas.

“44.1 Die wysiging van die Belydenis kan alleen geskied nadat elke sinode afsonderlik met ’n tweederdemeerderheid en twee derdes van alle Kerkrade (20 Vir die wyse waarop die besluit van kerkrade oor die verandering van die belydenisgrondslag van die NG Kerk hanteer word ten einde die instemming en approbasie van ten minste twee derdes van belydende lidmate van gemeentes met die besluit te verkry, vergelyk die *Reglement vir die Vermeerdering, Kombinerings, Eenwording en Samesmelting van Gemeentes, en die Vorming van ’n Nuwe Kerkverband*, punt 6.”) elk met ’n tweederdemeerderheid ten gunste daarvan besluit het.

2.3 Die doel van verskanste artikels is, na ons mening, juis dat hulle nie op enige ander wyse as op die wyse in die verskanste artikel voorgeskryf gewysig mag word nie.

2.4 Die uitspraak van die Appèlhof in die saak van Nederduitse Gereformeerde Kerk in Afrika (OVS) en ’n Ander teen die Verenigende Gereformeerde Kerk in Suider-Afrika 1999 (2) SA 156 HHA en verdere bladsye is toepaslik, naamlik dat die Kerkorde nie deur ’n sinode gewysig mag word sonder om aan die verskansings in die Kerkorde aandag te gee nie.